

Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych



Stanowisko

Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych podjęte 21 lutego 2018 r. w Warszawie

w sprawie: **przyjęcia ustawy o przeciwdziałaniu uciążliwości zapachowej**

Uciążliwość zapachowa jest coraz częściej odczuwalnym problemem, na który skarżą się mieszkańcy miast i wsi w Polsce. Uciążliwości zapachowe, generowane przez zakłady przemysłowe, punkty zagospodarowania odpadów, lokale gastronomiczne i miejsca, w których hodowane są zwierzęta nierzadko są powodem występowania konfliktów społecznych, które z tytułu braku właściwie ukształtowanych podstaw prawnych regulujących kwestie odorowe są trudne, czy wręcz niemożliwe do skutecznego rozwiązania. W związku z powyższym istnieje potrzeba pilnego uregulowania prawnego wszelkich zagrożeń związanych z uciążliwościami zapachowymi w miastach oraz na obszarach wiejskich.

Ministerstwo Środowiska na początku 2017 roku poinformowało, że podjęte dotychczas prace nad przygotowaniem odpowiedniego w tym zakresie aktu prawnego – tzw. ustawy antyodorowej – zostają wznowione i w jak najszybszym czasie powinien zostać przygotowany zestaw stosownych przepisów. Minister Środowiska w połowie 2017 roku udzielił Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska upoważnienia do opracowania i prowadzenia procesu legislacyjnego projektu ustawy, która regulować będzie postępowanie mające na celu przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej. Prace Głównego Inspektora Ochrony Środowiska nad ustawą mają uwzględniać już istniejące dokumenty nieposiadające mocy prawnej, jakimi są opracowane w Ministerstwie Środowiska:

- Kodeks przeciwdziałania uciążliwości zapachowej;
- ekspertyzy, m.in. „Lista substancji i związków chemicznych, które są przyczyną uciążliwości zapachowej”.

Biorąc jednakże pod uwagę fakt, że tempo dotychczasowych prac nad projektem wyżej wymienionej ustawy nie rokuje nadziei na szybkie jej uchwalenie, Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych w imieniu gmin i powiatów apeluje, aby Minister Środowiska ukończył proces przygotowania projektu tzw. ustawy antyodorowej i aby projekt ustawy został

jak najszybciej poddany stosownym pracom legislacyjnym.

Mając również na uwadze fakt, że Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi już prace nad projektem ustawy uważamy, iż należałoby zawrzeć w nim przynajmniej następujące kwestie, które z praktycznego punktu widzenia mogą pomóc w walce z uciążliwościami zapachowymi:

1. wprowadzenie jednoznacznej definicji uciążliwości odorowej oraz wypracowanie jasnego – popartego najlepiej wiarygodnymi badaniami – modelu jej stwierdzenia. W naszym przekonaniu wprowadzenie ustawy odorowej i norm określających dopuszczalne stężenie substancji odorowych w powietrzu nie może być oparte o subiektywne i niedookreślone normy, dlatego konieczne jest określenie konkretnych wartości progowych dla danych substancji;
2. wprowadzenie uproszczonej kategoryzacji działalności gospodarczej ze względu na możliwość występowania uciążliwości. Źródła emisji odorowych występują praktycznie we wszystkich rodzajach działalności gospodarczej: są to zarówno źródła punktowe (kominy), jak i powierzchniowe (np. składowiska). Emisja może być ciągła lub okresowa. Są działalności gospodarcze bardzo uciążliwe, do których możemy zaliczyć np.: chów trzody chlewnej i drobiu, przemysł paszowy, produkcja mas bitumicznych, produkcja płyt wiórowych, gospodarka odpadami, oczyszczanie ścieków i osadów, przemysł chemiczny i dlatego konieczne jest wprowadzenie kategoryzacji działalności gospodarczej ze względu na skalę występowania uciążliwości. W przypadku, gdy planowana lub prowadzona działalność gospodarcza może generować uciążliwość zapachową, działalność ta powinna zostać objęta dodatkowym okresowym monitoringiem (gdy działalność gospodarcza może generować niewielką uciążliwość – monitoring o mniejszej częstotliwości, gdy uciążliwość może być znaczna – monitoring o wzmożonej częstotliwości). W zależności od stopnia uciążliwości można określić okres i częstotliwość monitoringu. Ustawa powinna jednoznacznie określać, jaki podmiot (jakie podmioty) będzie ponosił koszty monitoringu oraz badania poziomu odoru;
3. w ustawie, oprócz wyodrębnienia rodzajów aktywności mogących powodować występowanie uciążliwości zapachowej i wprowadzenia procedury wydawania decyzji umożliwiającej zatrzymanie tego typu działalności, konieczne jest ustanowienie zasad pozwalających na wskazanie terenów, również na obszarze miast, umożliwiających funkcjonowanie takich działalności (np. rolniczej, usługowej - piekarnia, cukiernia, itp.) – np. poprzez uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
4. wprowadzenie uproszczonej procedury wydawania decyzji wstrzymującej pracę instalacji technicznych, powodujących uciążliwości odorowe, wydawanej przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do czasu wdrożenia działań skutkujących ograniczeniem lub wyeliminowaniem występowania uciążliwości;
5. zawarcie w ustawie wymogów, jakie muszą spełnić nowi inwestorzy w przypadku, gdy planowana działalność gospodarcza może generować uciążliwość zapachową, zwłaszcza

określenie minimalnej odległości takiej inwestycji od zabudowań mieszkaniowych (np. 1500 m);

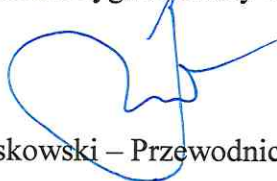
6. rozróżnienie uciążliwości zapachowej generowanej stale oraz okresowo i określenie w ustawie dla nich innych wymogów;
7. wyznaczenie organu do nakładania w drodze decyzji administracyjnych zakazów i nakazów na podstawie wyników badań jakości powietrza;
8. wprowadzenie ustawowego zakazu prowadzenia fermowej hodowli zwierząt w granicach miast.

Jednocześnie w przygotowanej ustawie na odrębnych zasadach powinny zostać uregulowane te grupy uciążliwości zapachowych, które dotyczą naturalnych zjawisk, charakterystycznych dla przeciętnych gospodarstw rolnych położonych na obszarach wiejskich. Na tych obszarach z inicjatywy mieszkańców miast przenoszących się do wsi, coraz częściej powstaje nowa zabudowa mieszkaniowa w bezpośrednim otoczeniu istniejących od dawna gospodarstw rolnych. Nowi mieszkańcy często skarżą się do władz gminy na naturalne zapachy, charakterystyczne dla przeciętnych gospodarstw rolnych położonych na wsi, co powoduje konflikty społeczne. Nowe regulacje nie powinny ograniczać prowadzonej od dłuższego czasu działalności gospodarstw rolnych, w tym zwłaszcza należących do rolników indywidualnych.

Ustawa antyodorowa powinna być spójna m.in. z przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a także ustawy Prawo budowlane i Prawo ochrony środowiska. Często inwestorzy występują o budowę np. ferm trzody chlewnej, ferm kur, indyków itp. niedaleko wsi lub też w samej wsi, ze względu na istniejącą już infrastrukturę, nie uwzględniając interesów mieszkańców. Najskuteczniejszym, a często jedynym sposobem ochrony ludności przed zapachową uciążliwością ze strony rozpoczynającej się nowej działalności gospodarczej jest racjonalna lokalizacja obiektów w znacznych odległościach od zabudowań mieszkalnych.

Wprowadzenie powyższych regulacji oraz procedur mających w sposób rzetelny stwierdzić, czy uciążliwość odorowa występuje, pozwoli na szybkie i efektywne ograniczenie odorów, które zazwyczaj nie są szkodliwe, ale powodują znaczne uciążliwości. Nowe regulacje prawne pozwolą również na zaniechanie nielegalnych praktyk – generujących uciążliwe zapachy, które do tej pory nie mogły zostać objęte jakimkolwiek postępowaniem – ze względu na brak odpowiednich w tym zakresie przepisów.

W imieniu Sygnatariuszy OPOS



Stanisław Trzaskowski – Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Warmińsko - Mazurskich

